

en forældet tankegang at tro, at international kriminalitet i dagens Europa i første række kan bekæmpes ved en permanent og rutinemæssig kontrol mellem landene.

3. De nordiske lande

Den nordiske pasunion indebærer i dag et samarbejde mellem de fem nordiske lande, der bygger på de samme grundprincipper som Schengen-samarbejdet. Der foretages således normalt ikke pas- og anden politimæssig kontrol af personer, som rejser i Norden. Samtidig har de nordiske landes politi- og immigrationsmyndigheder et tæt samarbejde om bekæmpelse af grænseoverskridende kriminalitet og illegal indvandring.

Under forhandlingerne med Schengen-landene har regeringen og de øvrige nordiske lande lagt afgørende vægt på, at den nordiske pasunion kan videreføres ved siden af deltagelse i Schengen-samarbejdet. Denne fællesnordiske forudsætning er nu opfyldt af Schengen-landene, idet der er lagt op til, at alle fem nordiske lande kan deltage i Schengen-samarbejdet.

Hermed er der opnået et resultat, der svarer til den målsætning, der tidligere er opstillet af de fem nordiske statsministre. I februar 1995 udtalte de nordiske regeringsledere således, at der ikke må skabes nye grænsedragninger mellem de nordiske lande eller mellem Norden og det øvrige Europa, og at dette mål burde nås ved alle de nordiske landes medvirken i Schengen-samarbejdet.

Det er alene medlemmer af Den Europæiske Union, der kan optages som formelle medlemmer af Schengen-samarbejdet. Grundlaget for Islands og Norges deltagelse i Schengen-samarbejdet vil derfor blive en samarbejdsaftale. Denne aftale sikrer, at de to nordiske ikke-EU-lande kan deltage fuldt ud i det praktiske samarbejde med de øvrige Schengen-lande.

4. Færøerne og Grønland

I den danske tiltrædelsesaftale lægges der op til, at Færøerne og Grønland ikke skal være omfattet af Danmarks medlemskab af Schengen-samarbejdet.

I tilknytning til dette er der i den danske tiltrædelsesaftale – blandt andet efter drøftelse med Færøernes Landsstyre og Grønlands Hjemmestyre – indsat en bestemmelse, hvorefter dansk politi er forpligtet til ved de ydre færøske og grønlandske grænser – dvs. ved grænser til ikke-Schengen-lande som f.eks. Canada – at udøve en effektiv personkontrol.

Med denne ordning vil det – således om det udtrykkeligt er nævnt i tiltrædelsesaftalen – være sikret, at der efter Danmarks optagelse i Schengen-samarbejdet ikke skal indføres kontrol af personer, som rejser mellem på den ene side Færøerne eller Grønland og på den anden side Danmark eller de øvrige nordiske lande. Færøerne og Grønland kan derfor også fremover deltage i det nordiske samarbejde om rejse- og pasfrihed.

5. Gennemgang af Schengen-konventionen m.v.

Det retlige grundlag for Schengen-samarbejdet udgøres i første række af Schengen-konventionen, der er undertegnet af alle ti EU-lande syd for Danmark.

Schengen-konventionen blev i marts 1995 sat i værk i 7 af medlemslandene – Belgien, Frankrig, Holland, Luxembourg, Portugal, Spanien og Tyskland. Derimod er konventionen endnu ikke iværksat i de tre øvrige nuværende medlemslande – Grækenland, Italien og Østrig – idet alle praktiske forberedelser m.v. endnu ikke er tilendebragt.

Nedenfor beskrives i hovedtræk de væsentligste principper i Schengen-konventionen. For en mere detaljeret beskrivelse henvises til det notat m.v., som regeringen senere i denne uge vil oversende til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Grænsekontrol, indrejse og visum: Som nævnt må der ikke udføres politimæssig kontrol af personer, som krydser en såkaldt indre grænse mellem to Schengen-lande. Midlertidig indførelse af kontrol kan dog ske, såfremt helt særlige grunde gør sig gældende. Foreligger der oplysninger om, at en person, som er på fri fod og har begået meget alvorlig kriminalitet, vil ind- eller udrejse over en bestemt indre grænse (f.eks. med fly mellem to Schengen-lande), kan det derfor være muligt i et begrænset tidsrum at udøve politimæssig kontrol af de rejsende.

Ophævelse af den politimæssige grænsekontrol er ikke til hinder for, at politiet udøver andre former for kontrol – dvs. kontrol, der ikke alene er begrundet med en persons passage af en indre grænse. De regler, der efter dansk ret gælder om ransagning m.v., kan derfor også fremover anvendes overalt i Danmark, herunder på eller i nærheden af en indre grænse. Får dansk politi som led i Schengen-landenes samarbejde f.eks. oplysning om, at en bil på vej til Danmark via landegrænsen formodes at medbringe narkotika, vil politiet således også i frem-